

CUT

101

MARCH 2013

CUT #101

Redaktion

LONE ANDERSEN - Københavns Åbne Gymnasium
CHRISTINE BOAS DABELSTEEN - Nørre Gymnasium
HELLE JUHL LASSEN - Roskilde Gymnasium
NEEL SCHUCANY - Roskilde Handelsskole
MADS SKRUBBELTRANG - Københavns Åbne Gymnasium

Skribenter i dette nummer

CHRISTINE BOAS DABELSTEEN - Nørre Gymnasium
HENNING BØTNER HANSEN - Frederikshavns Gymnasium og HF
HANS OLUF SCHOU - Viby Gymnasium og HF
IBEN ENGBERG - Avedøre Gymnasium og HF
LONE ANDERSEN - Københavns Åbne Gymnasium
MADS SKRUBBELTRANG - Københavns Åbne Gymnasium
MEDIEFAGSLÆRERNE - Vordingborg Gymnasium
METTE WOLFHAGEN LINNEBJERG - Sct. Kunds Gymnasium
PER HELMER HANSEN - Ørestad Gymnasium
SØREN FALGAARD - Stenhus Gymnasium
TOBIAS ROED JENSEN - Københavns Universitet

Deadline for CUT #102

13 Maj 2013

Produktion

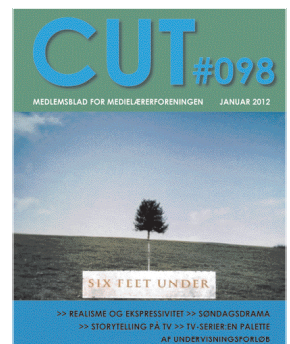
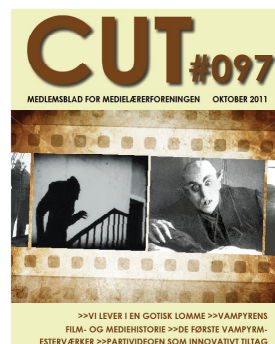
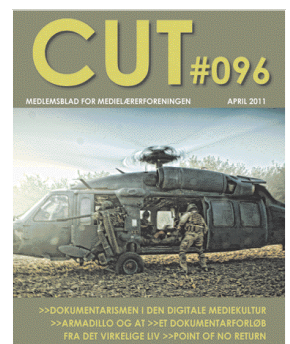
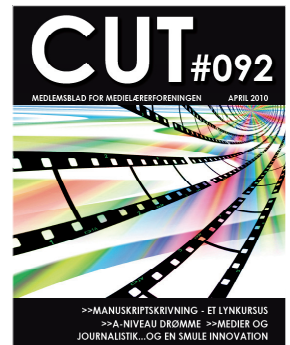
GRAFISK DESIGNER - Lyndsay Jensen
PRINT - Laser Tryk, Århus

Bestyrelse

HENNING BØTNER HANSEN - Frederikshavn Gymnasium og hf
(Formand, fagligt forum)
CLAUS SCHEUER-LARSEN - Odense Tekniske Skole
(Foreningens Hjemmeside)
SØREN JAKOBSEN - Odsherreds Gymnasium
(kasserer, pædagogisk samråd, kursus)
NEEL SCHUCANY - Roskilde Handelsskole (medlemsregistrering)
METTE WOLFHAGEN LINNEBJERG - Sct. Knuds Gymnasium
(sekretær, fagligt forum)
DORTE SCHMIDT GRANILD - Århus Statsgymnasium
FLEMMING SØGAARD SØRENSEN - Rødovre Gymnasium

Annoncering i CUT

PRISER 1 SIDE - 1000,- kr. ½ side - 550,- kr.
KONTAKT - Neel Schucany

CUT - PRAKSISDELEN I MEDIEFAG

EN vigtig del af vores fag er praksisdelen, hvorfor vi med dette nummer har ønsket at videregive gode tips og tricks – dels fra vores egen hverdag som mediefagslærere, og dels fra andre i branchen. Oftest er vi medielærere universitetsuddannede (og ikke filmskoleuddannede), og derfor måske mere teoretikere end praktikere. For mange nyuddannede kan det være lidt af et chok at skulle ud i et mediefag i gymnasiet, hvor cirka halvdelen af tiden kræver skarpe AV-kompetencer; teknik, kameraer, konverteringsprogrammer og redigering. I dette nummer bidrager bl.a. en AV-underviser fra KUA, Tobias Roed Jensen, med en artikel om redigering. DR2 opfordrer medielærerne til at sende vores elevers praktiske produktioner ind til TV, og Mads Skrubbeltrang interviewer, Alex Pavlovic, tonemester om, hvordan lydoptagelser og redigering foregår i professionel sammenhæng. Med disse artikler vil vi gerne bidrage til at sætte fokus på praksisdelen i vores fag og til at videregive fif, som man ikke umiddelbart kan læse sig til i fagbøgerne.

Sidste nummer, jubilæumsnummeret CUT # 100, var på mange måder en milepæl. Dels var nummeret større end sædvanligt, vi trak i superhel-

tetøjet, og samtidig var det Jeppe G. Jensens sidste bidrag som redaktionsmedlem. Jeppe har været en del af CUT redaktionen de sidste 4 år. Han har skrevet adskillige indlæg til bladet, været ansvarlig for indsamling af artikler og i det hele taget gjort et stort arbejde i forbindelse med CUT. Vi kommer til at savne Jeppe, som har valgt at få lidt mere tid til familien og barn nummer to, som er på vej.

Heldigvis har vi allerede fået et nyt medlem ind i redaktionen. Helle Juhl Lassen fra Roskilde Gymnasium er trådt ind som nyt medlem. Det er vi superglade for. Vi glæder os til samarbejdet i redaktionen. Vi er glade for den ros, vi har modtaget i forbindelse med de seneste numre af CUT. Vi forsøger at skaffe artikler, der har relevans for vores fag, og har fået både universitetsansatte og professionelle skribenter til at levere artikler til vores blad. Den linje vil vi fortsætte. Men vores blad er et medlemsblad for og af mediefagslærere, og bladet bliver derfor mest vedkommende og anvendeligt, når det er en god blanding af udefrakommende skribenter og mediefagslærere, der skriver til bladet. Vi vil derfor endnu engang opfordre jer læsere om at bidrage til bladet. Et blad uden jeres bidrag er ikke et rigtigt CUT!

P.S. Jubilæumsnummeret tog på vores kræfter i redaktionen, så dette nummer er blevet udskudt en måned. Det indebærer, at vi ikke, som vi plejer, kan udsende et nummer i slutningen af april med et girokort, som minder jer om, at nu er det tid til at betale kontingent. Næste nummer vil nemlig først komme umiddelbart før I går på sommerferie. Derfor vil vi allerede nu minde jer om, at I skal huske at indbetale 400 kr. på reg. 4099 konto. 8254850. Denne gang kan I tilmelde jeres indbetaling PBS, så I fremover ikke behøver at spekulere over, hvornår det er tid for kontingentindbetaling.

LAST MINUTE RESCUE ØVELSE PÅ C- NIVEAU

Af Lone Andersen,
Københavns åbne
gymnasium

For at give eleverne på c- niveau praktisk erfaring med brug af kameraudstyr og redigeringsprogram har jeg ofte brugt en øvelse, hvor eleverne laver en last minute rescue sekvens. De fokuserer altså deres kræfter på en enkelt sekvens i en film, og denne skal kunne stå alene. Den egner sig derfor meget godt til at skærpe elevernes fokus på at befinde sig i en filmisk nutid, da lange forklaringsforløb og/eller flashback er mindre relevante for at skabe den suspense i krydsklipningen, som er hovedkravet i øvelsen.

For overhovedet at kunne tale om en last minute rescue er der flere dramaturgiske elementer, som skal repeteres eller præsenteres for eleverne inden øvelsens start. At tale om vidensfald med eleverne er her vigtigt, da fordelingen af viden mellem fortælleren, de fiktive karakterer og seeren spiller en rolle for fremdriften og ikke mindst suspensen i scenen.

En uhyre god scene til at illustrere vidensfald og hard core suspense er fra filmen "Silence of the lambs". Flere af os husker måske den isende vished, der griber seeren, da filmens fortæller i et fremragende vidensfald får os til at tro, at specialstyrkerne nu er nået frem til

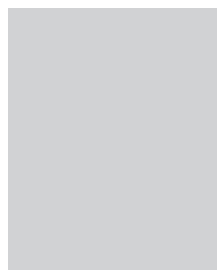
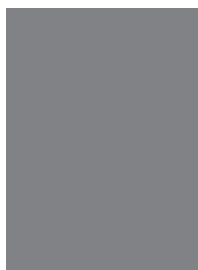
netop dét hus, hvor den intetanende agent Clarice befinder sig, nemlig hos den transsekuelle morder – men nej, et ring på dørklokken i et matchcut afslører, at de er et helt andet, og forkert sted - og altså er vores helt (og nu potentielle offer) helt alene i et farligt, køligt mørke med en morder, hun ikke kan se. Intensiveringen af krydsklippenes rytme, netop som vi skal tro, at nu er hjælpen ankommet til den enlige agent, er endnu et pragteksempel på, hvordan last minute rescue skal gribes an.

Noget af det, jeg holder af ved denne øvelse, er dens evne til at favne bredt i de begreber eleverne skal kunne. Ud over de dramaturgiske begreber som fremdrift, suspense og vidensfald, er der nogle typiske karakterfunktioner i en last minute rescue sekvens. Funktionerne kan udfyldes indenfor flere

genrers persongalleri, men helt grundlæggende skal offer og hjælper og skurk funktionerne udfyldes. En er i knibe og én må i sidste øjeblik redde vedkommende. Her er en skurk ikke altid nødvendig. Dette stiller også krav til, at eleverne udtænker, hvordan de får placeret de informationer, seeren skal bruge for at kunne følge historiens gang, samt hvordan udvekslingen af vigtig information kan laves mellem de fiktive karakterer. Det kræver nogle overvejelser, og får også eleverne til at arbejde med at økonomisere filmens tid. Hvornår skal vi ind i en scene, og hvornår skal vi ud igen?

Sidst skal eleverne selvfølgelig også arbejde med det, som til alle tider har skabt den amerikanske last minute rescue, som vi kender den så godt. Tidsfrister og forhindringer. En kedelig hjælper, der kan punktere suspensen

eller gøre meget kort proces, er en Arnold Swartsnegger, som iført brandsikret heldragt klatrer op ad den brændende trappe for at redde det lille barn på 1.salen. Han kan det hele, og der er ikke noget på spil. Den spændende hjælper, som trækker suspensen og giver os grund til at råbe, er handicappet i rullestol overfor samme brændende trappe, og det handlingslammede barn. Nu begynder der at ske en fortvivlet kamp i parvise vigtige følelser hos seeren: frygt og håb, tro og tvivl. Efterlades vi svingende derimellem, er der tale om god underholdning. En fin måde at diskutere alle de ovenstående elementer med eleverne kan gøres med udgangspunkt i film-skolens animationsfilm "Drengen i kufferten" af Esben Toft Jacobsen fra 2006. Kender I den ikke, venter en filmoplevelse af de store!

PRAKTISKE OPGAVER TIL MEDIEFAG

SWED en reklamefilm

Denne praktiske øvelse kan bruges i forbindelse med en opsamling på introduktionsforløbet på et c-niveauhold eller som en lille produktion på B-niveau i lg.

Eleverne præsenteres for begrebet 'SWED' – at imitere en allerede eksisterende produktion, og kan indledningsvis præsenteres for eller selv finde gode SWEDS på nettet, der kan bruges som inspiration.

Efterfølgende skal de i mindre grupper finde en reklamefilm, de vil bruge i deres SWED-øvelse.

Øvelsen går ud på, at de laver en så tro kopi som muligt af reklamefilmen.

- ⊗ Der indledes med at lave et detaljeret storyboard,
- ⊗ Herefter findes de rigtige locations, kostumer og rekvisitter,
- ⊗ Reklamen filmes
- ⊗ Endelig skal filmen klippes sammen.

Udfordringen i denne øvelse er at afkode 'den rigtige' reklamefilms brug af virkemidler så godt, at de kan genskabes så naturtro som muligt – og det er ikke nemt!

Skab en karakter

Denne øvelse har til formål at gøre eleverne bevidste om, hvordan man kan bruge virkeligheden som inspiration til fiktionen.

Klassen skal lave en lille øvelse i begyndelse af mediefagsforløbet (c- eller b-niveau) – og får udleveret den klassiske ramme for filmen:

“X er sent på den. Han/hun skal nå et/en vigtig Men desværre er der flere forhindringer der gør, at han/hun ikke kan nå frem i tide. Til sidst lykkes det at nå frem, men her må X erfare, at”

Men inden rammen fyldes ud, skal eleverne sætte sig på en travl location (Banegården, Bilka, Gågaden) og iagttage de personer, der går forbi. De skal undervejs notere, hvad de bemærker af særlige kendetegn, karaktertræk, handlingsmønstre eller lign. hos de personer, der vækker deres interesse.

På baggrund af deres observationer skal de opbygge en karakter, der kan passe ind i den udstukne ramme og tage stilling til, hvad der enten er gået forud, eller hvad der efterfølgende kommer til at ske for personen, de har observeret.

Herefter laves der storyboard, filmes og redigeres. Øvelsen kan uden problemer laves som en 'klip-i-kamera' øvelse.

Af Mette Wolfhagen
Linnebjerg fra
Sct. Knuds Gymnasium

BEHIND THE SCENES

FØRSTE ØVELSE

Af mediefagslærerne på Vordingborg Gymnasium & HF

Vores allerførste kamera/klippeøvelse er en stumfilm, som hedder enten "Et møde" eller "En forfølgelse". Den kommer lige efter de første begreber er introduceret, nemlig "indstilling" og "scene" osv samt beskæringer. De eneste krav er, at de skal vælge et af de to typer indhold, at de medvirkende skal optages en ad gangen (bortset fra det følgende), og kun må optræde i samme indstilling til allersidst i filmen – og så skal der være mindst et nærbillede, der udtrykker en følelse. Nå ja, så lige det skrappeste af alle kravene: filmen skal være planlagt og færdiggjort inden dobbelttimen på 120 minutter er forbi. Det kræver, at man som lærer har kameraer klar til optagelse fra starten af timen, så man ikke skal bruge ret meget af deres tid på instruktion i og udlevering af optageudstyr.

De skal så optage og klippe de to i bevægelse sammen til en slags last minute rescue. Mens de klipper, går læreren rundt og viser dem at en hel del af bevægelsen med fordel kan fjernes. Det er god ide at have noget stumfilmsagtig musik klar.

Formålet er at få betjent kamera og klippeudstyr, at repetere hvad man bruger nærbilleder til, og indirekte at få taget hul på kontinuitetssklippeteknik – samt ikke mindst at vænne eleverne til, at i mediefag skal man være effektiv. Timen efter ser vi filmene på holdet, klapper, roser og evaluerer ud fra om kravene er opfyldt.

To Panasonic kameraer som

Vi har købt 100 Panasonic HC-X 909 Skal du også have et til **Kr. 4.985,- ?**

Panasonic HC-X 909

Panasonic HC-X 909 med gratis SDHC kort **Kr. 4.985,-**

Kameraer til konsumer markedet og det professionelle marked produceres i antal i forholdet 1000 : 1, det er en af årsagerne til den store prisforskel, man ofte kan se på to næsten ens kameraer.

HC-X 909 er topmodellen, og det eneste med 3 CDD, i konsum markedet. Du får: 3MOS-Pro sensor ● Leica objektiv med 12 x zoom ● Manuel focusing ● Hybrid O.I.S 360° billedstabilisering ● Ekstern mikrofonindgang ● 3,5" touch LCD-skærm ● Progressiv 1080/50p FULL HD optagelse.

De 100 kameraer sælges efter først til mølle princippet!

Panasonic HC-X909 – Velbon DV 7000 – LowePro AW 190 – ECM 950 – Transcend 16 GB – VW-VBN 260.

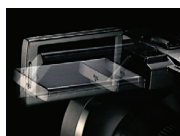
HC-X 909 Stor startpakke

Kr. 6.985,-

er skræddersyet til mediefag!

XLR Mikrofon/Line indgange CH 1 + 2

HD LCD touch skærm, som skubbes ind i håndtaget når den ikke bruges

Dobbelt slot for SDHC og SDXC kort

NYHED

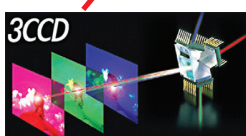
Panasonic AG-AC90

Kr. 11.985,-

Focusing Zoomring Blændering

Lydregulering Mikrofon/Line CH 1 + 2

3MOS Full HD sensor

Professionelle kamerafunktioner

ZEBRA: Advarsel om overbelyste områder.
BARS: Colourbar og lyd testsignal.
DISP/MODE: Overblik af indstillinger
FOCUS ASSIST: Peakfunktion med røde kanter, der lyser op når motivet er i fokus.

Tekniske data:

Strøm	7,2V / 12 V / 12,9W
Mål	16 x 20 x 35 / 1,75 kg
CCD	1/4,7" 3MOS / 8.040.000 pix.
Objektiv	Auto iris optical zoom F 1,5 til 2,8 (2,84 - 34,1 mm) Min. focus Wide 3,5 cm/Tele 1,2 m.
Filter	49 mm
Zoom	12 x optisk / 25x i.Zoom
Shutter	1/25 sek. til 1/2000 sek.
Stabilisator	Optical Image Stabilizer
Minimum lys	3 lux
Optage format	AVCHD 2.0/AVCHD Progressive
Komprimering	MPEG-4 AVC/H.264
Lyd	Dolby Digital (5,1 ch/2 ch)
Media	SD / SDHC / SDHX
Udgange	Composite/Component/HDMI Hovedtelefon / USB
Indgange	Mikrofon/Line XLR Camera remote x 2
LCD	3,5" 1.152.000 dots
Viewfinder	0,24" 263.000 dots

Alle priser ex. moms

dansk AV teknik
Tilbud og Nyheder 2013
Panasonic AG-AC90 Normal selges pris og kvalitet, men her har Panasonic produceret et lavpris kamera med professionelle funktioner. Dyracore kamerapakke i socialsidig kvalitet, professionel XLR kamerastativ med oliedæmpet hoved, ekstra batteri, skøjtemikrofon med 2 meter XLR-kabel og 16 GB SDHC videokort...
Startpakke med AG-AC90 Kr. 14.985,- På side 9 kan du se en mindre pakke.

37 AR 10/10-2013

Det nye katalog "Tilbud og Nyheder 2013" er på gaden, du kan rekvirere det på video@davt.dk

3 års afhentningsgaranti og reparation inden for 5 dage. Kræver registrering indenfor 30 dage efter køb.

dansk AV teknik

Vejlevej 221 • DK 8700 Horsens Telf.: 7565 2444 • mail: video@davt.dk • www.davt.dk

VEJEN AD HVILKEN?

Storytelling og præproduktion v. Henning Bøtner Hansen

Hvordan får vi vores elever til at fortælle de historier, som vi endnu ikke har set eller som vi ikke har set fortalt på anden vis, med andre ord i andre filmiske gevanter? Film om selvmord, mobning, narko and you name it fylder meget, og også for meget, men hvordan vende dette tilsyneladende irreversible faktum til noget andet har optaget mig længe, og var delvis medvirkende til, at ideen med et udviklingsprojekt om skriftlighed opstod.

Arbejdet med at udvikle opgavekataloget og ikke mindst det kollegiale samarbejde undervejs blev en slags personlig øjenåbner for mig, og fik mig til at se nærmere og kri-

tisk på min egen praksis som underviser, så det indledende udsagn om de uinspirerende elevfilm, må ved nærmere eftertanke kædes sammen med den undervisningspraksis og fagdidaktik, som er stærkt rammesættende for elevernes filmproduktion og som for alt i verden ikke må blive en dræber for elevernes kreative lyst og udfoldelse.

Opgavekataloget er i den foreliggende sammenhæng ment som en opfordring til at bruge skriftligheden anderledes og fornyende for at få flyttet eleverne væk fra det kendte, og motivere dem til at undersøge deres omverden på en mere åbnende og udvidende facon, uden at kravet om en stilladsering af arbejdsgangen er fraveget.

Kataloget skulle gerne virke som inspiration for den enkelte og for den fortsatte diskus-

sion af ad hvilken vej vi skal gå, når vi arbejder med eleverne på dette så medrivende område af vores fag. Man kan vælge at bruge opgaverne frit. Dvs. som de foreligger eller som katalysator. Men der er også den mulighed at kombinere dem ved at gå på tværs af opgaverne. Det sidste har jeg valgt at gøre i det følgende. Den første Storytelling del 1 er i kataloget føjet sammen med to andre delopgaver i et sammenhængende forløb, men de kan sagtens fungere uafhængigt af hinanden. Øvelsen i Storytelling del 1 har jeg så kombineret med øvelsen Sansekataloget og indirekte opgaven Notesbogen – læg mærke til verden og brug den.

ØVELSERNE I UDDRAG

Jeg tror på, at kombinationen af disse øvelser kan bidrage til at skærpe opmærksomheden overfor det at finde frem til et brugbart

→ Fortsat fra sider 7

ØVELSE I STORYTELLING - 1. DEL

TIL LÆREREN:

Formålet med de tre opgaver er at hjælpe eleverne med at forstå, hvordan man kan gribe præproduktionen an. Dvs. forstå at man med stor fordel kan opdele præproduktionen i nogle mindre og afgrænsede dele, som man kan fordybe sig i særskilt for dernæst at gå videre. Forløbet skulle også gerne bidrage til at skærpe fornemmelsen af, at de enkelte delarbejder hele tiden skal tænkes ind i en større sammenhæng uden, at det udelukker, at man på et bestemt sted i arbejdsprocessen har fokus rettet mod et enkelt element

OPGAVEN:

1.Fase

Vælg 1 rekvirit ud fra listen nedenfor til jeres historie:

En taske, en togbillet, en paraply, en pakke cigaretter, en kalender, en plade chokolade, en computer, en pung, en teaterkikkert, en bil, en Tarantinofilm (eleverne har haft et spillefilmsforløb om Tarantino).

Vælg en location som arena for jeres historie på skolen eller i nærheden af denne:

Eksempler kunne være skolens kantine, Føtex, ved rådhuset, på biblioteket, udenfor Palads 1-2-3, på stationen.

SANSEKATALOGET

TIL LÆREREN:

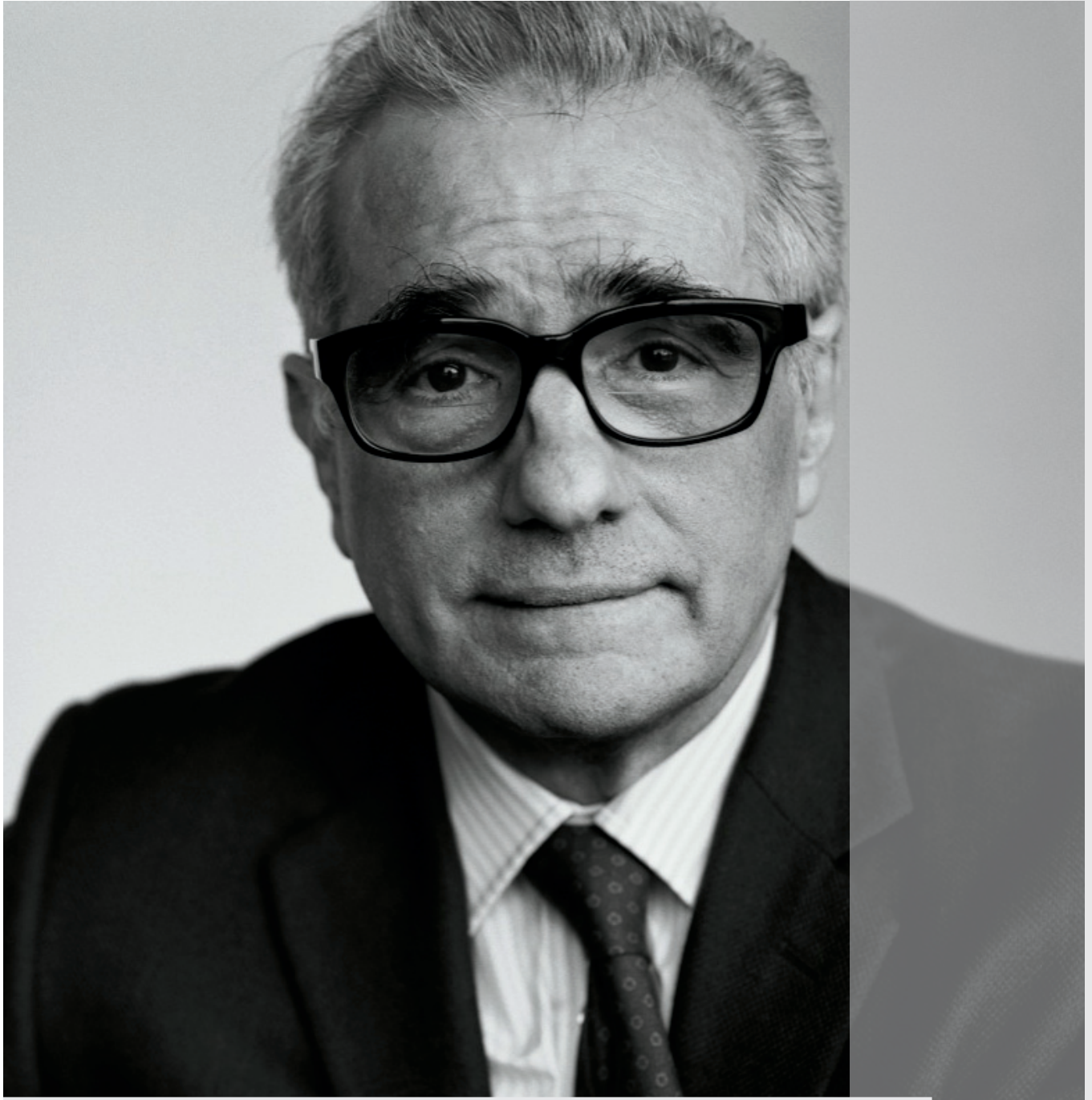
Denne øvelse skal træne eleverne i at tænke i billeder og lyd – ikke tale og fortælle på et mere abstrakt plan.

OPGAVEN:

- Find en oplevelse eller episode fra notesbogen, der bygger på en følelse eller sansning
- Beskriv (brainstorming/hurtigskrivning) denne følelse eller sansning
- Hvordan forestiller du dig en den filmisk kan skildres kun ved brug af billeder og lyd (men ingen tale). Tænk i symboler: farver, vejrforhold, lys, lyde, kamerabevægelser mm.

Formålet med de tre opgaver er at hjælpe eleverne med at forstå, hvordan man kan gribe præproduktionen an.

TIPS OG TRICKS I REDIGERING

Tobias har undervist i videoproduktion på Film- og Medievidenskab ved Københavns Universitet siden 2007. Igennem årene har han observeret en række generelle problemer, som de studerende løber ind i, i forbindelse med redigeringsfasen. I følgende artikel giver han en række tips og tricks til os og vores elever.

Af Tobias Roed Jensen, specialestuderende i film- og medievidenskab på Københavns Universitet og AV-underviser på KUA

En af de vigtigste faser i videoproduktion er det digitale postarbejde. Det er her din historie kommer til live igennem sammenklipningen af billeder og lyd. Dette kan, til tider, være en vanskelig og tidskrævende proces, men forstår du, hvordan lyd kan understøtte billeder og omvendt, er du allerede godt på vej. Nogle problemer kan løses igennem redigeringen, andre kan ikke, da fejlen kan skyldes dårlig planlægning eller fejl under selve optagelserne.

Du kender måske udtrykket den redder vi i postproduktionen, som refererer til, at fejl lavet på sættet kan reddes i redigeringen. Dette kan være en farlig tilgang til videoproduktion, og jeg opfordrer jer kraftigt til at aflive myten og forsøge at lave så få fejl fra starten som overhovedet muligt. Det kan lyde banalt og indlysende, men det er min opfattelse, at mange studerende tror, at alt kan rettes igennem det digitale efterarbejde, og de bliver skuffede, når de pludselig forstår, at de ikke kan bruge halvdelen af deres optagelser, fordi deres mikrofon overstyrede. Jo færre fejl du begår fra starten, jo mere tid kan du bruge på at være kreativ.

Denne artikel skal handle om tips og tricks, når du videredigerer, men da mange fejl opstår under selve planlægningen og optagelserne, vil jeg prøve at komme med et par forslag til, hvad man skal tænke over, før man trykker Record”.

Look

Hvilket look skal din video have, så den bedst understøtter din historie?

Her tænker jeg ikke på de diegetiske elementer, men hvilket format og perspektiv du vælger at optage i. Skal du for eksempel bruge slow motion, vil det være en god idé at optage i HFR (high frame rate), og hvis du skal vise den færdige film på et stort lærred, vil det endvidere være oplagt at optage din video i en høj opløsning.

Normale digitale videokameraer viser billeder enten progressivt, p, eller interlaced, i. Progressivt ligner mest det, vi kender fra biografen, da hvert billede vi ser er helt, hvorimod interlaced består af to halve billeder. Progressivt giver bedre mulighed for digitalt efterarbejde, og jeg vil derfor anbefale jer at anvende denne indstilling. Samtidig giver progressivt det bedste filmiske look.

16/9 eller Cinema Scope? Næsten alle HD-formater er fra starten 16/9, og det vil også være

det mest nærliggende videoaspekt at optage i. Hvis du ønsker at optage i Cinema Scope for at opnå et mere filmisk look, så bestem det før du går i gang med optagelserne. Cinema Scope laves ved at lægge "bjælker" over et 16/9 billede, og det er derfor vigtigt, at man har kompeniseret for dette, da man optog, således at billedudsnittet passer.

Lyd

Dårligt lys, uskarpe billeder og rystet kameraføring er fejl som dit publikum kan tilgive, men dårlig lyd er utilgiveligt, da det kan betyde, at man ikke forstår historien. Brug derfor meget tid på at sikre dig, at din lyd ikke overstyrer eller er for lav. Dette kan ikke reddes i det digitale efterarbejde. Hvis lyden er for høj, skratter den, og hvis den er for lav, kommer der frygtelig meget støj, når man forsøger at skrue op. Dialog skal peak i intervallet -12db til -6db.

Alle locations har en lyd, selv rum der umiddelbart virker stille. Optag derfor wilds! En wild består af ét minuts lydoptagelse fra den location, du optager på, imens alle på sættet forholder sig stille. En wild er ofte det, der får dine scener til at virke helstøbte, idet du ikke lægger mærke til pludselige forandringer i lyden, når der klippes. Det giver en enorm frihed i klippeprocessen, og det forbedrer det færdige resultat mærkbart.

Brug lydbroer! Når du klipper fra scene A til scene B kan det virke godt, at lyden kommer før billedet. Hvis scene A foregår i en lejlighed, og scene B er en dialogscene i en bil så lad bilstøjen starte ca. 1 sekund, før der klippes til scene B. Du kan på den måde bruge lyden som lim imellem de to scener. Endvidere skal du huske, at lyd, som oftest, skal tones ind og ud, for at det virker naturligt og ikke abrupt.

Lydeffekter kan være brugbare til at udvide din histories univers. Nogle gange vil du opleve, at det virker unaturligt med lydeffekter. Det er dog oftest fordi, dit lydniveau er for højt. Du kan med fordel forsøge at tilpasse lydniveauet ved at dæmpe for lydeffekten, så den passer til resten af lydbilledet.

Overvej om din video har brug for Soundbites? Soundbites er korte lyde, der skal fremstå diegetiske. De skal bruges imellem lange replikker og speak. Deres funktion er at bryde det talte ord op i mindre bidder og derigennem hjælpe til med at fastholde publikums opmærksomhed. Det er meget effektivt og en generel undervurderet effekt, der er nem at bruge.

Klip på reaktioner

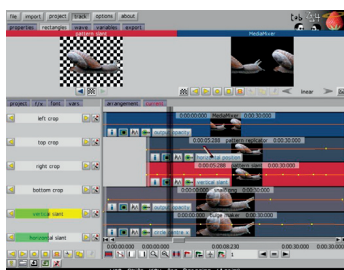
Jeg ser ofte, at de studerende klipper efter dialogen i stedet for skuespillernes reaktioner. Det kan få din film til at fremstå forudsigelig og dilettantisk. Sørg derfor som hovedregel for, at replikskifte og klip ikke altid følger hinanden. Hvis du for eksempel klipper en dialogscene så klip efter reaktioner fra personen, som ikke er i gang med sin replik. Det vil ofte medvirke til et bedre flow, og det bliver nemmere for publikum at acceptere det univers, du forsøger at præsentere.

Klip konsekvent

Det er med musik, som det er med videoredigering. Spiller man forkert en gang, er det en fejl, men spiller man forkert konsekvent, er det en stilart. Hvis du bliver nødt til at foretage noget, der bryder normal continuity klipning, som for eksempel et jump cut, så husk at gøre det mere end én gang. I stedet for at virke som en fejl i din redigering, vil det nu fremstå som et stilistisk valg.

Redigering er et utaknemmeligt job

Det er en klippers fornemmeste opgave at gøre videoredigeringen naturlig og mindst mulig synlig. Øjet hos publikum skal ikke forstyrres. Klipperen skal få publikum til at glemme, at film er sammensat af mange mindre komponenter. Den største ros en klipper paradoksalt nok kan få er, hvis publikum ikke lægger mærke til klipperens arbejde.

Cinema Scope
billede fra The
Good, The Bad,
and the Ugly

INTERVIEW MED TONEMESTER ALEX PAVLOVIC

Af Mads Skrubbeltang

Hvad er en tonemester:

Tonemesteren tager sig af alt lyd på filmen. Det sker i flere faser: Det første en tonemester laver er at læse manuskriptet: ofte har man mulighed for at påvirke manuskriptet ved at tilføje lyd, som skaber følelser. Men det kommer an på, hvilken produktion man er i gang med – i en spillefilm vil der typisk være tid til at læse manuskript med instruktøren, hvor man i reklamer eller tv-produktioner ikke altid er inde over den dramaturgiske fase.

Så kommer optagelserne som normalt varer 5-8 uger i Danmark, og det er nogle hårde dage, hvor du skal kunne samarbejde, lytte og tilpasse dig instruktøren. Der er en form for hierarki – lydarbejdet bliver nogle gange skubbet til side, med det argument, at man altid kan lave foley eller efter-synk. Billedet derimod kan du ikke tage om. Og sådan er det – en tonemester skal være forberedt på, at billedet kommer først. Men hvis man har et godt forhold til instruktøren og fotografen, kan man godt komme med ideer. På Dirch fik vi ret meget plads. Men tålmodighed er et must – nogle gange tager det flere timer bare at sætte lys – og der venter man. Der er for-

Faktaboks

Uddannelse:

Tonemester DFS 2003-2007
SAE College London 1997-1998
Medieskolen Ballerup (lydlinie)
1995-1997

skellige udfordringer, man kan møde ude på settet – når man f.eks. optager på en bar, er der næsten altid et køleskab, der skal slukkes – og hvis det er et lille budget, er det ikke altid, at man får lov. Det er anderledes i USA – budgetterne er større og mindre er overladt til tilfældighederne. På optagelserne har man oftest en tonemester og en b-tonemester. Tonemesteren kommunikerer med instruktøren, og b-tonemesteren er mere teknisk orienteret – han boomer og sætter microports. Når der optages, sidder tonemesteren ved mixerpulten og b-tonemesteren boomer.

Den sidste fase er alt det, man laver, efter klipperen har lavet en færdig version af filmen, eller næsten færdig version. Så går man i gang med at lave atmosfære – fri bevægelig luft kalder jeg det også, f.eks. vind, men også foley. Og til sidst mix – altså niveauer på de forskellige spor. Der går som regel noget tid fra optagelserne er færdige til, at jeg modtager en version fra klipperen. Og i den periode er man ude og optage noget andet. Så

vender man tilbage til det univers eller den verden, som filmen nu er. Det bliver man nødt til for at overleve – det er kun i USA, at en tonemester får løn i perioden mellem optagelserne og mix.

Hvem kommunikerer du med på settet?

Det er mest indspilningslederen og fotografen, jeg har kontakt med. Instruktøren har nok at se til, og ham eller hende skal man helst ikke forstyrre. Indspilningslederen er den man oftest har i walkien. Typisk en ret bestemt type, som kan være lidt hård i tonen, det er der brug for med mere end 100 mand på settet. Jeg kommunikerer også med fotografen, hvis jeg har brug for noget wild (atmosfærelyd), så kan jeg aftale med ham, at jeg får 5 min med ro på settet til det.

Den vigtigste opgave for en tonemester på settet er at være usynlig. Og så er det mit ansvar at sige til indspilningslederen, ikke instruktøren, hvis der er en replik der glippede eller andet der gik galt. Indspilningslederen snakker så med instruktøren om det. Instruktøren kan godt stirre sig blind på skuespillet og elske en scene, selvom skuespilleren mumler – det er så mit ansvar at påpege kvaliteten i lyden. Men instruktøren vinder som regel – hvis han siger videre – så kører vi videre. Så efter-synker vi...

Er man tekniker eller kunstner som tonemester?

Man er begge dele, vil jeg sige. På optagelserne er jeg tekniker, men kunstner på lyddesignet. Det er også kun som sounddesigner, man kan vinde priser – ikke som tekniker på optagelse. Prestigen ved lyd ligger i lyddesignet – ikke i optagelsen. Det er i sammenspillet med instruktør og komponist, at det kunstneriske kommer på plads i den sidste fase af filmen. Her er klipperen ude af billedet – filmen er klippet færdig, når vi aftaler de sidste effekter og niveauer. Og komponisten er altid forsinket... man skal have musikken 14 dage, før man går i mix, og man får det ofte en dag før.

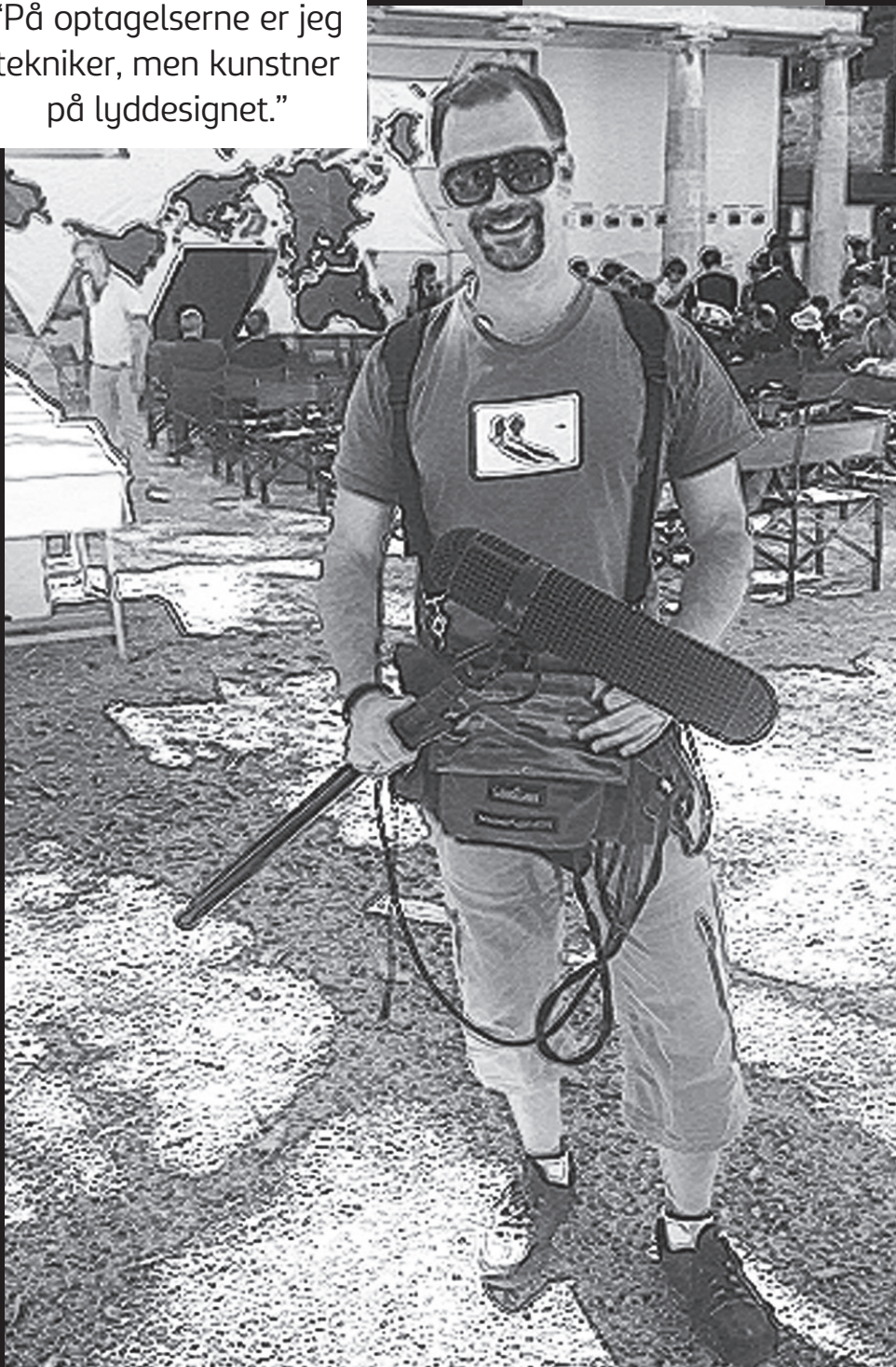
Hvilket udstyr har du med på optagelse?

Noget af det vigtigste er en harddisk-recorder. Der skal helst være 8-10 spor. 8 til mikrofoner og to til mix. Så er der selvfølgelig boom og boom-mikrofoner og helst tre slags, som er mere eller mindre retningsbestemt. Ved dokumentarfilm bruger jeg ofte en ret bred retningsbestemt-mikrofon, da folk her taler i munden på hinanden. Og ved optagelse udenfor ved spillefilm bruger jeg ekstrem-nyre dvs. en meget lang tynd retningsbestemt mikrofon, så mikrofonen holder alle andre lyde end dialogen ude.

Hvad har været din største udfordring arbejdsmæssigt?

Jeg har lavet lyd på en dokumentar, som blev nomineret på Sundance filmfestivalen sidste år – den hedder ½ Revolution. Det er en dokumentar fra Kairo om revolutionen i Egypten. Instruktøren var dernede for at skrive en spillefilm, som jeg skulle lave sammen med ham, og så skete alt det her (det

“På optagelserne er jeg tekniker, men kunstner på lyddesignet.”

egyptiske forår). De begyndte så at optage revolutionen i 6 eller 7 dage i en uge, og mange optagelser er fra små consumer-kameraer, som filmer i rigtig dårlig kvalitet. De optog med mobiltelefoner og forskellige små kameraer, og derfor var der mange forskellige lydformater at arbejde med. Det var meget problematisk. Jeg fik tre uger til at lave ca. en times film, og det var helt fint, men de klippede så 14 dage ekstra, så jeg endte med kun at have én uge til at klippe. Så isolerede jeg mig i den uge, og det lykkedes. Og i den forbindelse kan jeg sige, at dokumentarfilmens lyd også er designet. Det er ikke dogme, jo. F.eks. er Armadillo jo meget designet rent lyd-mæssigt., sådan er det bare. ½ Revolution er også designet. Jeg var på Youtube for at finde rigtige arabiske skrig og alle mulige andre lyde. Jeg lavede også helikopter og fly-lyde. Der var lyd fra helikoptere og fly, men det lød bare for dårligt. Så jeg løj ikke, jeg var tro mod begivenheden, men jeg tilføjede elementer. Og det gør man. Jeg har aldrig været med på en produktion, hvor lyden ikke har været gennem et specielt design. Jeg giver den lidt for meget, da instruktøren ofte skruer lidt ned for det drama, som lyden kan skabe. Så jeg giver den 150%, og så skruer instruktøren det ned på 100%. Det ender altid med, at du på den ene eller anden måde kan føle lyden – du skal ikke lægge mærke til den – du skal føle den.

Hvilke produktioner, som du selv har været med på, vil du fremhæve som de mest interessante?

Så vil jeg starte med Dirch. Den film lyder rigtig godt. Jeg var b-tonemester, men lavede efterarbejde sammen med tonemesteren. Den

“Dirch blev nomineret til bedste lyd, og det er måske fordi den er tro mod tidsånden – vi rensede lyden så det lød som i 1960erne og 1970erne – lyden forandrer sig med tid.”

blev nomineret til bedste lyd, og det er måske fordi den er tro mod tidsånden – vi rensede lyden så det lød som i 1960erne og 1970erne – lyden forandrer sig med tid. Altså 1960erne lød mere støvet end nutiden gør. Ingen nye HT busser, ikke så mange fly, i stedet lyden af gamle biler og en mere støvet dialog. Vi brugte en speciel rør-kompressor som kunne gengive den støvede lyd fra 1960erne – og det tror jeg ikke man som seer kan gå ind og lægge mærke til specifikt, men man kan føle det. Det var sjovt at være med på. En stort anlagt produktion, hvor vi gjorde meget ud af detaljerne – hver scene havde nærmest sin egen lyd.

En anden produktion, som ikke var så stort anlagt, men som alligevel fungerede, er Applaus. Den blev mixet på 8 dage, hvilket er uhørt kort tid til en spillefilm. Dirch blev mixet på tre uger. På Applaus var der næsten kun 100% lyd. En meget billig film, men også en teaterfilm som Dirch. Applaus ramte rigtig lydmæssigt, den er lidt hård at lytte til, specielt når publikum klapper, når Paprika Steens figur er på teatret. Men det var meningen; det er mixet med et højt niveau inde i teatret.

Lyden passer dermed på den måde som hovedkarakteren har det i sit liv, hun er alkoholiker og nede og den følelse støtter lyden op om. Lidt a la Cassavettes, den samme stemning.

Kan du give et eksempel fra filmhistorien, hvor der er et spændende lyddesign?

Raging Bull. En mand som mister alt. Lydmæssigt er det ekstraordinært, det arbejde der er gjort. Frank Warner hedder sound designeren. Der er en boksescene, hvor han har brugt dyreløyd bla. en tyr og en bjørn og så manipuleret med pitch, og disse dyreløyd indgår i scenen, hvilket gør oplevelsen mere voldsom og bokserne mere dyriske. Altså dialogen på filmen er elendig, det var før microports, men effektløydene er eminente.

Så er der selvfølgelig åbningen på Saving Private Ryan. Det er mest pga. de lyde, der er under vand. Det føles meget virkeligt. Sådan fores-tiller jeg mig, at det må lyde med skud under vand. Det er en ekstremt designet sound. Det kan næsten ikke lyde sådan i virkeligheden, men sådan tror vi, at det lyder. Det er så godt lavet, at man for gåsehud. Den subjektive lyd efter eksplosioner, hvor man mister hørelsen momentvis – det er flot.

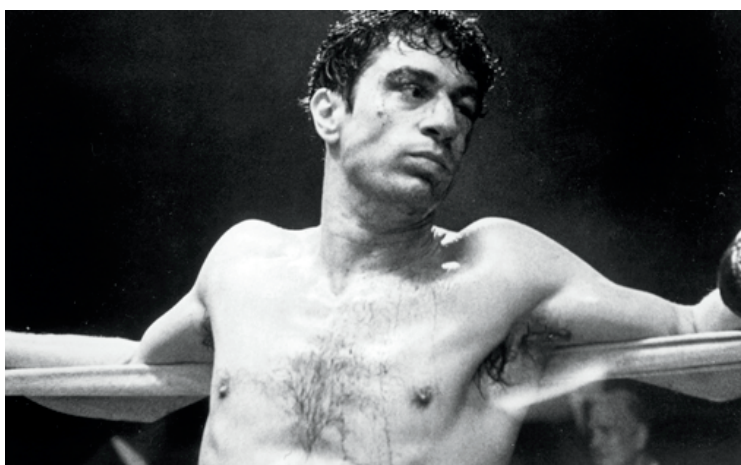
Men Kieslowski's Blå er en af mine yndlingsfilm. Lyden af bremsevæsken der drypper ved biluheldet, det er eminent. Og underlægningsmusikken i den film – det giver gåsehud. Og det var før den digitalisering, vi har nu. Det var sværere dengang at skabe den samme dynamik i lyden – men det lykkedes her.

Og så lige til sidst... hvis jeg var underviser ville jeg vise en eller to scener fra Pans labyrint. Det er et klassisk eksempel på, hvordan lyd kan fortælle og skabe følelser. F.eks. lyden fra vingerne af de der fantasidyr sammen med underlægning. Det er eminent. Social realisme blandet med et barns fantasi – kan det blive bedre? Lydmæssigt er filmen speciel god, fordi den har en bred frekvens. Lyden har dybde og mange facetter. Faktisk så meget at, da jeg så den første gang, missede jeg lidt af handlingen, fordi jeg lagde for meget vægt på lydsiden – så jeg så den igen. Men ok, det er nok fordi, at jeg er fagmand...

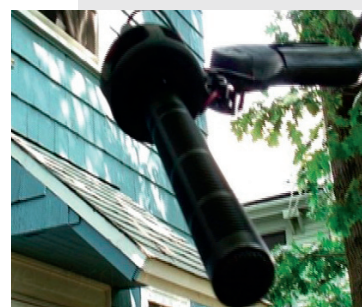
En kort øvelse med fokus på lyd:

Lad kameraet filmen en person i halvnær. Karakteren kigger direkte i kameraet. Karakteren fortæller en historie om, hvordan han dagen før var nede for at købe cigaretter i den lokale kiosk. Turen derned beskrives meget detaljeret, f.eks. går han ud ad døren og ned ad trappen. Ud ad hoveddøren og på gaden støder han ind i en gammel dame, efter at havde sagt undskyld går han videre, men den gamle dame råber stop! ..etc etc. Historien kan enten udvikle sig dramaturgisk og ende i et storslået klimaks, men den kan også fortælles tørt og realistisk – det er valgfrit. Så længe der er mulighed for at lægge masser af effektløyd og underlægning på, så er fortællingen underordnet.

Opgaven går så ud på at optage eller finde lydene på nettet der beskriver turen. Det er både sjovt og udfordrende. Og man lærer hvor vigtigt det er at finde de rigtige effektløyd, underlægning og selvfølgelig at tilpasse niveauerne.

Der er en boksescene, hvor han har brugt dyreløyd bla. en tyr og en bjørn og så manipuleret med pitch, og disse dyreløyd indgår i scenen, hvilket gør oplevelsen mere voldsom og bokserne mere dyriske

DR2 VIL SAMARBEJDE MED MEDIEFAG

Af Jakob Illeborg,
vært på DR2 DAGEN

DR | 2

Nyt program vil
give mediefag-
selever mulighed
for at producere
indslag til DR, der
sendes på DR2.

Som del af en storstilet relancering af TV-kanalen DR2, lanceres nu et nyt dagligt nyheds-show kaldet DR2 DAGEN. Jeg skal være vært på programmet sammen med Frederikke Ingemann. Vi skal tage pulsen på aktuelle emner i ind- og udland og sendetidspunktet er den tidlige aftenflade fra 16-18.30. Det bliver et af de længste TV-formater, som DR nogensinde har haft, og vi har tænkt os, at bruge tiden til bl.a. at søsætte en række nyskabende initiativer.

Et af de mest spændende er et tilbagevendende ugentligt fokus, hvor vi vil lade unge mennesker sætte dagsordenen. Verden ifølge gymnasieungdommen, kunne man kalde det.

DR2 DAGEN ønsker et samarbejde med gymnasiernes mediefag over hele landet, hvor unge producerer indslag om, hvad de ser som vigtige problemstillinger for dem og andre unge, såvel i det danske samfund som i den globale virkelighed, vi lever i.

Det er vores overbevisning, at vi ved at få indblik i de unges problemstillinger, tanker og ideer, kan bringe noget originalt, anderledes og meget perspektivrigt til torvs.

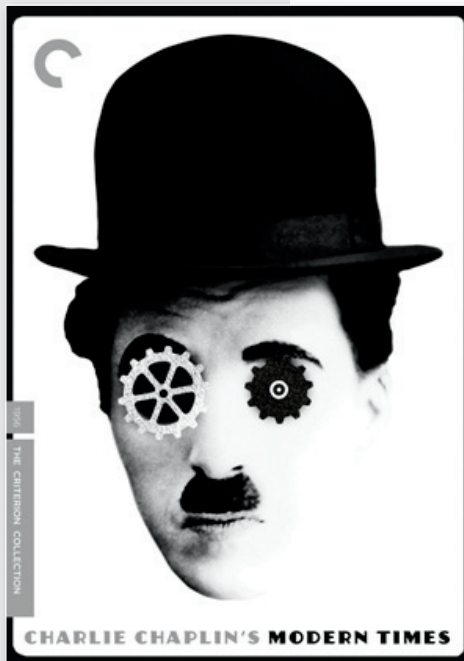
Rent praktisk vil DR2 DAGEN gerne indgå i et samarbejde med Medielærerforeningen om, hvordan disse indslag fra de unge produceres, hvad de skal indeholde og hvilke formater, der accepteres. De bedste indslag bliver sendt i programmet en gang om ugen, og skal danne udgangspunkt for live-debat i studiet med deltagelse af beslutningstagere og debatører.

Vi håber, at det vil inspirere unge reportere og fotografer in spe, til at få produceret virkeligt originale og særprægede indslag, der ved at blive sendt på landsdækkende TV, vil kunne få en helt anden opmærksomhed end journalistik produceret af unge normalt får.

Vi er sikre på, at der vil blive taget imod de unges input med stor interesse, og vi på DR vil gøre vores bedste for at slå på tromme for projektet. På samme måde håber vi, at I, mediefaglærere, vil lade jungletrommerne buldre, så alle interesserede unge får øjnene op denne enestående mulighed for synlighed for output på landsdækkende TV.

Et samarbejde er indgået mellem Medielærerforeningen og DR2, og nærmere info følger via medielærerforeningens formand, Henning Bødker.

BORDWELL OM METAFORER PÅ FILM

Christine Boas Dabelsteen,
adjunkt i mediefag på
Nørre Gymnasium

I januar måned 2013 gæstede den amerikanske filmhistorie-teoretiker og grand old man David Bordwell Københavns Universitet og berigede danske filmstuderende og undervisere med henholdsvis foredrag om metaforer i film og 40'ernes Hollywoodfilm. CUT var selvfølgelig med- og gengiver her enkelte highlights fra begivenheden.

I det lyd-tætte auditorium herskede en næsten andægtig stilhed i benovelse over at sidde foran ham, vi alle har brugt timer på at studere: David Bordwell. I en blanding af filmstuderende, forskere og medielærere sad vi begge dage i fuldstændigt tætpakkede lokaler; bjergtagede over at møde legenden, mens vi sugede til os af det internationale teori-pust fra USA. På Nørre Gymnasium havde vi i mediefagsgruppen endda lavet efteruddannelses-dage ud af arrangementet - og vi blev således alle fire kollegaer hensat til de gode gamle studiedage på KU. Dengang man kunne komme 5 minutter for sent til timen, læne sig tilbage i en blød auditoriestol, og ellers bare tage imod mens andre underviser dig.

Den ene forelæsning ved David Bordwell gik under titlen Making Figurative Meaning. Det er denne forelæsning, jeg vil forsøge at gengive hovedessensen af. Bordwell skelner mellem to former for metaforik i levende billeder og lyd; det ene er collagen og det andet er montagen. På den ene side kan man benytte montagen til at skabe ekstra betydning, eksempelvis som i Chaplins Modern Times (1936), hvor der klippes mellem to forskellige scenarier, som adskiller sig i tid og sted, nemlig fra en flok får, til en flok mennesker, som forlader en fabrik (<http://www.youtube.com/watch?v=ksoq50iYzc8>). Disse sammenstillinger skal tilsammen udgøre en metaforisk måde at kritisere den moderne verden og industrialiseringens indtog på. Ligeledes fremhæver han Un Chien Andalou (1929) af Luis Bunuel, hvor der finder en metaforisk montageklipning sted mellem først et nærbillede af en åben hånd med et hul i, hvor der kravler levende myrer ud af, dernæst en kvindes behårede armhule og til sidst en afhugget hånd på gaden, som en mand står og stikker i med en pind, alt imens en sværm af mennesker samles omkring ham (<http://www.youtube.com/watch?v=BVbTEVfLksU>). Denne montage bestående af vidt forskellige billeder har

til formål at frembringe associationer, som kan spænde til alt fra Jesus Kristus' åbne gennemhullede håndflader til en sammenligning af mennesker og myrer - myrerne myldrer ud af håndfladen og mennesker myldrer omkring den afhuggede hånd på gaden. Disse match cut-lignende montageklip er altså hvad Bordwell kalder for montage-metaforisk.

Derudover taler han om, metaforer som ligner mere subtilt inden for selve scenens diegese - collagen. Eksempelvis i Mormonens Offer (1911) med Valdemar Psilander af August Blom, ses en trekantskomposition, som kan læses metaforisk for karakterernes indbyrdes forhold (http://www.imdb.com/title/tt0361094/?ref_=fn_al_tt_1). Men her klippes der ikke ud af diegesen, men man bliver indenfor. Rivalen (Svend, kvindens forlovede) er her placeret mellem de to elskende i billedet - kvinden og manden i en trekants-situation, hvilket altså skaber den metaforiske impuls. Ligeledes ses disse metaforiske impulser i Tony Scotts The Hunger (1983) (<http://www.youtube.com/watch?v=Zsg-84YfYB8>), som handler om forviklinger mellem lesbiske vampyrer, en af dem spillet af Susan Sarandon. Her forekommer en række billeder, som

alle foregår mere eller mindre i samme tid og sted, og som alle indeholder dobbelt-elementer, der kan symbolisere dels det lesbiske element (to ens lignende personer i et forhold, dels dualismen). I dét som Bordwell kalder for en layer- presentation og frameworks ser vi her for eksempel profilerne af de to kvinder i elskovsakten , to striber blod falder ned over den enes hud, to gardiner hænger i hver sin side af vinduet, en blodig bøf skæres op i to dele mv. De metaforiske impulser optræder altså her i nabo-billederne, og ikke som hos Chaplin og Bunuel mellem vidt forskellige scenarier. Bordwell viser i denne sammenhæng også en række stillbilleder fra adskillige film, med kvinder i soveværelser, hvor sengestolpen skal symbolisere det falliske element- også som et eksempel på det metaforiske inden for diegesen.

Øre i hovederne af teori og stillesiddende aktiviteter en hel dag, gik Nørre G's mediefagsgruppe således hjem fra KUA med noter i bagagen. Selv om det er luksus at tage imod viden - så blev vi også enige om, at det også er ret skønt at skulle tilbage i klasseværelset med én selv ved roret.

Ligeledes ses disse metaforiske impulser i Tony Scotts *The Hunger* (1983), som handler om forviklinger mellem lesbiske vampyrer, en af dem spillet af Susan Sarandon.

○ PÅ FILM FESTIVAL LIVE-TV?

■
Kunne du tænke dig, at dit gymnasiums eksamensproduktioner (og måske også andre produktioner) kom med på en landsdækkende filmfestival på live-tv med jury og afstemning og prisoverrækkelse i bedste Oscar-stil? Vi vil gerne invitere til en pilot på konceptet.

Af Per Helmer Hansen,
Ørestad Gymnasium

■

Baggrunden er, at vi godt kunne tænke os en festival, der som målgruppe har de elever, der går på gymnasiet, som har mediefag, og som har eksamensproduktionen foran sig. Vi vil gerne vise 15 af de bedste produktioner på landsplan, som bedømmes og kommenteres af en jury af professionelle filmfolk.

For de deltagende gymnasier kunne vi tænke os, at festivalen bliver en event, hvor alle medieelever og deres lærere samles foran en storskærm og deltager i en sms-afstemning om den bedste produktion, som er en af 5 kategorier. De andre 4 kunne være bedste manus, bedste fotografering, bedste klipping og bedste lydside, men andre kategorier kunne også komme i spil.

De deltagende gymnasier indstiller og indsender max. 5 produktioner, 1 i hver kategori. En komite med medlemmer fra (nogle af) de deltagende gymnasier nominerer 3 produktioner til hver kate-

gori. Bedste produktion er som nævnt en publikumsafstemning, de 4 andre kategorier afgøres af en fagjury med professionelle filmfolk. Det røbes først i selve live-udsendelsen, hvilke kandidater, der er nomineret.

Efter kåringen forsøger studieværterne at ringe det pågældende gymnasium op, hvor de producerende elever og evt. læreren forhåbentligt er til stede og kan takke mor og venner og hinanden.

Der forsøges med skype-forbindelse

Der skal således vises højst 15 produktioner, hvilket giver en samlet programlængde på ca. 150 minutter.

Festivalen gennemføres som en pilot en torsdag eller fredag i september kl. 12.00 – 14.30. Der behøver blot at være 12 gymnasier med på landsplan. Produktionen gennemføres med Ørestad Gymnasiums udstyr, der kan streame i høj kvalitet til nettet. Det hele ledes af en styregruppe, hvor de deltagende gymnasier indstiller medlemmer til. Ørestad Gymnasium står for den tekniske afvikling.

**FREDAG I
SEPTEMBER
12.00 – 14.30**

ANMELDELSER...

SOLIDT MURSTENSVÆRK OM DANSK REALISME

Anmeldelse af Søren Falgaard, Stenhus Gymnasium

DET HØRER TIL BLANDT SJÆLDENHEDERNE AT GRUNDIGE OG DYBT SERIØSE VÆRKER OM DANSK FILM SER DAGENS LYS. OFTE HAR DEN LETTERE FORMIDLING VÆRET I HØJSÆDET. MED BIRGER LANGKJÆRS "REALISMEN I DANSK FILM" FORFØLGES REALISMEN FRA 1940ERNE OG OP TIL I DAG I ET MEGET GRUNDIGT OG GENNEMARBEJDET VÆRK. BOGEN ER UDTRYK FOR ET FORBILLEDLIGT STYKKE AKADEMISK ARBEJDE, MEN ER SVÆRT TILGÆNGELIG FOR EN MEDIELÆRER MED BEGRÆNSET FORBEREDELSESTID.

Lad det være sagt med det samme. Det er sin sag at kæmpe sig igennem 500 sider om dansk realisme. Ikke at emnet ikke er spændende og ikke er vigtigt, men det er simpelthen for meget for læseren, der frem for akademisk rygdækning og ekstrem grundighed vægter overblik og forenkling.

"Realismen i dansk film" er skrevet af Birger Langkjær, der som ansat på KUJA har et trænet blik for det akademiske og grundige. Og det akademiske fornægter sig ikke, for Langkjær bruger de første 100 sider på at redegøre for sit projekt og definere sin brug af realismebegrebet. Denne del leder os omkring vægtige universitetsnavne såsom Andre Bazin og Roman Jacobsen, Noel Carroll og Torben Grodal, der alle har arbejdet med det omdiskuterede realismebegreb. Langkjær bekender sig ikke direkte til en speciel retning, men hiver fornuftigt nok ned af flere hylde for at definere sit genstandsområde mere pragmatisk i forhold til at fange de film, han mener, har et slægtskab, der kan beskrives v.h.a. realismebegrebet. Realismen ses i hans optik ikke som en decideret genre eller snæver periodebetegnelse, men derimod som en form for dynamisk normsystem, der indbefatter tematiske, narrative og holdning-

sprægede træk ved fiktionsfilm. Det er en af bogens hovedteser, at genstandsområdet er fattigt beskrevet i filmstudierne, da det lægger sig et sted mellem Hollywood genrestudierne og den europæiske kunstfilm, som traditionelt har været de retninger, film litteraturen har beskæftiget sig med.

Bogen er udformet i en historisk form, der løber fra 1940ernes socialrealisme og frem til i dag. Der opereres i forlængelse heraf med en opbygning i fire perioder. Den klassiske socialrealisme (1944-1961), den eksistentielle realisme (1962-72) og den sammensatte realisme (1973-1993) og så de former for realisme, der kendetegner dansk film fra midten af 1990'erne og frem (1994-). I den fjerde periode ses de tidligere realismeformer, men de udfordres også. Kapitlerne med kategorier og historiske periodeforankringer består for en stor del af læsninger af kendte og halv kendte danske film. Her behandler Langkjær først, hvordan filmene blev modtaget i pressen (for at undersøge, om de er blevet set som realistiske). Dette tilsættes så nogle længere analyser, der berører tematik, narrativitet og den filmiske stil samt nogle opsummeringer, der sikrer helheden i værket. Analyserne lægger, uden selv at italesætte dette, en smule op til, at der er mulighed for at bruge bogen som en form for opslagsværk, f.eks. når man i mediefagsundervisningen skal arbejde med dogme95 eller en film som Bænken. Men det er

svært at bruge bogen konkret på den måde, og stoffet virker heller ikke specielt brugbart i forhold til at kopiere sider til undervisningen. I forhold til Bænken er Langkjærs artikel om Bænken fra Ekko #18 f.eks. mere brugbar.

Sammenfattende fremstår Langkjærs solide murstensværk som et vigtigt og banebrydende akademisk værk, der er svært tilgængeligt. Pointerne og periodiseringerne vil således formentlig finde vej til andre værker om dansk film, forhåbentlig i en form, der har knap så mange akademiske krumspring, og som er nemmere at gå til i en travl hverdag. På den måde kan man i sidste ende kun bukke og takke for det fantastiske stykke forskning, Langkjær har bidraget med i forhold til at beskrive en vigtig del af den danske filmhistorie. Og selvom man er opgivende undervejs i læsningen, lønner bogen den vedholdende, så man faktisk kommer ud på den anden side med en større viden om og forståelse for realismebegrebet og dele af dansk filmhistorie.

Birger Langkjær er ph.d. og lektor i filmvidenskab ved Københavns Universitet og har tidligere udgivet bøgerne Filmlyd og filmmusik, Den lyttende tilskuer samt en række artikler om bl.a. realisme.

Bogen er udgivet på forlaget Samfundslitteratur, 2012

NÅR MODERNITET OG MYTER MØDES

Af Iben Engberg, mediefagslærer på Avedøre Gymnasium og HF

På en bjergtop omgivet af regnskov og tåge står en ung kvinde med ryggen til og råber. Hendes råb bliver besvaret af et fjernt og mystisk ekko. Hun nikker tilfreds - hun har fået det svar hun søger.

Sådan starter Caroline Sascha Cogez og Dechen Roders dokumentarfilm om den unge Dechens kamp for at blive en berømt sangerinde i et samfund under forandring. *She sings* er den første eksperimentelle dokumentarfilm fra Bhutan. Det er en poetisk og eksperimenterende dokumentarfilm, som oplagt kan bruges i mediefag.

Bhutan er et lille isoleret land i det østlige Himalaya på størrelse med Danmark. Indbyggertallet er omkring 700.000 og siden 1907 har landet været et buddhistisk kongedømme. Det særlige ved Bhutan er, at landet frem til 1960'erne har været stort set lukket fra omverdenen. Først i 1999 fik den bhutanesiske befolkning mulighed for at se TV og benytte sig af internettet og dermed blive påvirket af verden udenfor. Bhutan er derfor et land, der har haft mulighed for at udvikle en særegen kultur, som på en lang række områder adskiller sig væsentligt fra den europæiske.

I *She sings* møder man imidlertid ikke den traditionelle europæiske fremstilling af det eksotiske. Filmen er en personlig historie om en ung piges drøm om at vinde den nationale sangkonkurrence, Druk Superstar. Og det er fra hendes perspektiv vi iagttager et traditionelt land i rivende udvikling, hvor overtro og myter lever side om side med reality-tv og popstjerner.

Kontrasten mellem det traditionelle og det moderne er til stede både i handlingen og i filmens æstetik. *She sings* leger med fortælleformerne ved at anvende et observerende kamera kombineret med en høj grad af iscenesættelse. Stilen er poetisk og sammensat, der eksperimenteres blandt andet med brug af slowmotion, småfilmsoptagelser og poetisk montageklipning. Der er derfor mange muligheder for at anvende filmen i et undervisningsforløb om dokumentarfilm.

Filmens observerende og nedefrakommende synsvinkel gør desuden, at filmen adskiller sig væsentligt fra flertallet af undervisningsfilm i undervisningssektoren. Der er ingen autoritativ fortæller, som guider eleven igennem fortællingen. Der er ingen politisk agenda eller moralske undertoner. Filmen tilbyder eleven et nyt blik på en ukendt verden, som er åben for fortolkning. Og netop derfor mener jeg, at *She sings* er en vigtig film at vise vores elever.

Filmen kan ses på filmstriben, og på EMU findes et undervisningsmateriale med arbejdsopgaver og tilhørende filmcitatater.

<https://materialeplatform.emu.dk/materialer/bogkort/49744438>

God fornøjelse

She sings af Caroline Sascha Cogez og Dechen Roders er en ny og utraditionel dansk dokumentarfilm om drømme, identitet og familiehemmeligheder fra Bhutan.

“Hvordan skal vi forholde os til de 'nye' medier, og hvordan kan vi inddrage dem i vores undervisning?”

COMPUTERSPIL OG DE NYE MEDIEFORTÆLLINGER

Bo Kampmann Walther, Samfundslitteratur, 2012
Af Mette Wolfhagen Linnebjerg
Sct. Knuds Gymnasium

For blot et par år siden var det dvd'er med børnefilm, der blev sat på og blev vist på tv'et hver eftermiddag, når børnene kom hjem fra skole. Men på kort tid har det ændret sig markant. Nu er det computer- og diverse konsolspil, der fylder, og titler som: GTA, Sims, Call of Duty og Mine Craft har for længst skubbet Far til fire og Min søsters børn af pinden i min stue. Der er en tendens til, at computerspil fylder mere og mere i medielandskabet, medierne remedieres, og velkendte genrer som fiktionsfilmen og tv-serien ludificeres.

Det stiller modtageren – og i denne sammenhæng mediefagslæreren – over for en udfordring. Hvordan skal vi forholde os til de 'nye' medier, og hvordan kan vi inddrage dem i vores undervisning?

Her er Bo Kampmann Walthers bog, Computerspil og de nye mediefortællinger oplagt, idet den giver læseren en grundig indføring i, hvordan disse nye formater fungerer og ikke mindst, hvordan man kan gribe dem an.

Bogen handler om de nye mediefortællinger, om den ludiske dominans, man ser en tendens til i film og tv-serier. Det er således ikke en bog om computerspil, men mere en bog, der belyser de film og tv-serier, der så at sige 'låner' sine fortælleformater og oplevelsesverdener fra computerspillet og dermed ludificeres.

Bogen er delt op i tre dele, hvor første del, indkredsningen, giver et godt indblik i mediekonvergensen og konsekvenserne heraf. Udviklingen hen imod en sammensmeltning af medier afføder et behov for nye analytiske og teoretiske tilgange. Den teoretiske tilgang

til computerspillet som genre uddybes i kapitlet, og gennem analyser af computerspil som fx GTA (Grand Theft Auto) og Sims eksemplificeres og konkretiseres det teoretiske grundlag. Til slut i teoridelen inddrages spillefilmen, og der gives gode eksempler på, hvordan film og spil påvirker hinanden - remedieres og konvergerer. Her inddrages film som The Matrix, Lola rennt, Inception og Memento, og analyserne påviser, hvordan spil og film påvirker hinanden både tematisk og strukturelt, men de ser også på, hvordan de to genrer adskiller sig fra hinanden. Denne del af bogen er interessant i mediefagssammenhæng, idet det anskueliggøres, hvordan disse film ludificeres, og det gøres ved brug af konkrete eksempler, der nemt kan drages ind i undervisningen.

I bogens anden del, analyse, er det tv-serien, der er i fokus. Gennem grundige analyser af 24 og Lost uddybes remedieringen og ludificeringen i serierne, 24 nærmest hævdes at være et spil – og ikke en tv-serie, og hvor Jack Bauer i en analyse af seriens brug af fart og rum ligefrem karakteriseres som en 'territorial vektor'. Analyserne går i dybden med tid og rum i serierne, og et kritikpunkt kunne være (set med mediefagslærer-øjne), at hvor filmanalyserne i kapitel 3 mangler dybde, må det i denne del være, at disse kapitler nærmest går for meget i dybden og har tendens til at blive for detaljerede.

I sidste del gives et bagudskuende perspektiv med det formål at vise, hvordan forståelsen for de teknikker og begreber, der benyttes i forbindelse med computerspillet kan overføres til og bruges i forbindelse med analyse

af andre medier. Her trækkes der fx linjer tilbage til Homers Odysseen og op igen til WOW (World of Warcraft)!

Computerspil og de nye mediefortællinger er en kompakt bog pga. sin meget teoretiske tilgang til emnet. Den behandler området grundigt og gør god brug af relevante analyseeksempler, men da den primært er skrevet til studerende ved Medievidenskab og lignende, bliver den også meget akademisk i sin fremstilling. Derfor er den mest anvendelig som bog for den lærer, der vil udvide sin horisont og vil blive klogere på fænomenet ludificering, og som har mod på at inddrage de 'nye' fortælleformer i sin undervisning. Her kan særligt kapitel 3 bidrage til at tilføje filmanalysen et ekstra lag i undervisningen.

BESTYRELSENS BORD

HENNING BØTNER HANSEN

Regionalmøder

Siden sidste udgivelse har vi afholdt to velbesøgte regionsmøder, som overbeviste om, hvilken nytte det kan have med en regionsstruktur i foreningen. 30-35 medlemmer mødte op for at høre om de to udmeldte fokuspunkter. Det første punkt omhandlede en præsentation af den "nye" gruppeeksamen, som indebærer, at begge niveauer i faget nu har en todelt eksamen, og ud fra den spørgelyst man oplevede, blev det klart, at gruppeeksamen vil lægge beslag på megen opmærksomhed og mange overvejelser i forbindelse med den eksamensplanlægning, der nu forestår i de kommende måneder. Allerede nu er de første erfaringer høstet med at afprøve den "nye" eksamensform ude på de uddannelsessteder, hvor man kører med turbohold i faget. Det er meget vigtigt, at vi løbende får tematiseret de spørgsmål og problemstillinger, som vil opstå i takt med, at den nye gruppeeksamen bliver implementeret, og vi vil naturligvis tage gruppeeksamen op i forbindelse med vores kommende årskursus (se nedenfor).

Vores fagkonsulent Hans Oluf Schou har også tilbudt at komme rundt i landet og præsentere den nye gruppeeksamen for de medlemmer, som ikke havde mulighed for enten at komme til årskurset i september sidste år eller de omtalte regionalmøder. Det kræver imidlertid, at man får samlet en rimelig stor gruppe af lærere og selv træffer aftale herom.

Som det andet punkt blev det færdiggjorte udviklingsprojekt om skriftlighed præsenteret i form af nogle korte indblik i det omfangsrige opgavekatalog, der var blevet det konkrete output af projektet. Kataloget dækker alle sider af faget, og et af formålene med projektet havde netop været at forsøge at nytænke anvendelsen af skriftlighed generelt og ligeledes implementere ny skriftlighed i faget.

Kataloget blev omdelt på møderne og kan hentes via EMU. Det kan også rekvireres ved at kontakte undertegnede.

Der vil i den kommende tid via EMU blive meldt ud, hvilke aktiviteter, som foråret og efteråret vil byde på i regionerne. Kontakt evt. regionsrepræsentanterne selv, hvis I har nogle ønsker til indholdet af møderne : Pernille Viinholt-Nielsen (Pernille.Viinholt-Nielsen@skolekom.dk) i vest og Pia Hammershøj: (pia@gladgym.dk) i øst.

EMU

EMU skal i de kommende måneder gennemgå en radikal modernisering, og dette arbejde skal være fuldført inden sommerferien således, at den nye udgave af EMU kan være helt på plads til næste skoleårs start.

Der forestår nu et omfattende revisionsarbejde med at gennemarbejde alt det som ligger på vores side og de talrige undersider. Det betyder bl.a., at arkivstoffet kun kan række et begrænset åremål bagud i tid. Selve arbejdet hermed vil blive varetaget af redaktøren og undertegnede.

Ifølge vores EMU redaktør Kathrine Aggebo er oplægget til modernisering fra EMU's styringsgruppe vidtgående og vil i udgangspunktet være meget brugervenligt tænkt. Det lyder godt, og det er bestemt

værd at prioritere dette initiativ. EMU er en forpligtigelse, som vi ikke kan sige fra os. Så derfor er det vigtigt at få optimeret den mest muligt, og høste af den eksponering vi kan få via denne kanal.

Men på den anden side aktualiseres igen diskussionen om, hvilke fora og platforme vores fag og medlemmer er bedst tjent med at bruge. Som det ser ud nu, har vi en meget velfungerende Facebook gruppe, og den synes at dække mange medlemmers her og nu behov. I tillæg hertil arbejder vi stadig på at få en selvstændig hjemmeside. Det er et frivilligt stykke arbejde, som skal gøres, og det ved vi jo, kan være mere end svært at få indpasset i en i forvejen overlæsset arbejdsdag. Måske skal vi her gå anderledes til værks for at få den bragt til verden. Indtil videre ikke mere herom, men summa summarum må vi sætte ønsket herom i spil som led i de overvejelser om, hvordan vi løbende og til enhver tid kan skabe de bedste betingelser for et aktivt, meningsfuldt og udviklende fagmiljø, hvor foreningens medlemmer kan nå hinanden og bestyrelsen til gavn for alle.

Årskursus

Sæt allerede nu kryds i kalenderen ud for den 23. og 24. oktober, hvor næste årskursus afholdes på Hotel Svendborg. Overskriften for kurset er: Fagets indhold i fremtiden og Fagets didaktik. I forbindelse med vores a-fagsansøgning blev der taget hul på fagets fremtidige profil, og det er dette arbejde, som skal genoptages. Mange medlemmer er optaget af denne problemstilling, og nævner ofte eksempler på, hvad faget kunne og burde rumme (f.eks. trans- og crossmedia, viralvideo, computerspil etc.), og ret beset er der jo sket megen fornyelse af faget, siden det blev indført i gymnasiets og hf's fagrække.

Kurset skal sætte kursen mere præcist for det videre arbejde, og anspre til, at man f.eks. i regions regi eller via arbejdsgrupper på tværs af regionerne tager udfordringen op og viderefører arbejdet med revisionen af faget. På kurset vil vi også tage fagets didaktik op til drøftelse, og her bl.a. se nærmere på vores i mange år hævdede antagelse

om, at fagets to dimensioner næsten pr. natur befrugter hinanden og forsyner eleverne med en mere komplet forståelse.

Vi lægger op til, at rigtig mange kan få mulighed for at deltage. I kraft af et lokalt samarbejde er vi sikret adgang til ekstra sovepladser, hvis tilmeldingen overstiger Hotel Svendborgs kapacitet. Så på gensyn til oktober.

Udviklingsplanen for de gymnasiale uddannelser

2. fase af udviklingsplanen er en oplagt mulighed for at søge ministeriet om midler til udviklingsprojekter. Vær opmærksom på ansøgningsfristen er den 15.april. Foreningen har via fagkonsulent Hans Oluf Schou meldt følgende indsatsområder ud:

- 1) Samarbejde med andre fag i studieretninger og i almen studieforberedelse
- 2) Internationalt skole - og lærersamarbejde i mediefag

På MBU's hjemmeside kan man hente hele beskrivelsen, men vær opmærksom på, at der er 3 forskellige rammer, som forsøgene skal orienteres imod. De er som følger: Skoleprojekter, rammeforsøg og lokale forsøg.

Bestyrelsen har ikke p.t. nogen eksplicite overvejelser om at søge i denne omgang, mens Fagligt Forum endnu ikke har udelukket muligheden af at gå ind i en ansøgningsproces.

Samarbejde med DR

Jakob Illeborg fra DR har kontaktet mig for at lægge op til et samarbejde, der vil bestå i, at vores elever indsender egne producerede indslag, hvor de sætter fokus på et spørgsmål, tema, problem, som de ønsker taget op til debat af f.eks. politikere. Hvis det kan nås, vil Jakob Illeborg skrive en uddybende artikel herom i dette nummer. Hvis ikke, følger nærmere information herom på EMU og Facebook.

2013

THE RETURN OF GRUPPEEKSAMEN

AF HANS OLUF SCHOU, FAGKONSULENT

Det har på mange måder været en hektisk vinter med mange opgaver og mange spørgsmål. Vi er alle berørt af den nye overenskomst, som betyder, at noget skal ændres på skolerne, men det kan være svært at gennemskue, hvad det vil betyde i hverdagen. Vi skal være mere på skolen og være mere sammen med eleverne, men det er jo ikke fremmed for os mediefaglærere. Vi har nemlig altid været meget sammen med eleverne, og vi har været sammen med dem i et praktisk-produktionsmiljø, hvor vi helt naturligt snakker meget med den enkelte elev og den enkelte gruppe. Vi er tæt på eleverne, og det falder dem helt naturligt at henvende sig til os, hvis der er noget, de skal have hjælp til – og så bliver det ind imellem også til snak om andre ting på skolen. Nogen gange er vi også på skolen uden for 'lukketid', hvor vi redigerer, holder filmklub eller laver elevfilmvisninger- og festivaler. Så vi arbejder meget, vi har meget forberedelse med at holde os ajour med redigeringsystemer, som hele tiden opdateres og udvikles, vi sørger for at kameraer er klar, og der er konstant udstyr, der skal tjekkes. Der er meget hektiske perioder, og der er perioder, der bare er mere eller mindre normale.

Det bliver meget vigtigt i den kommende tid at synliggøre vores mange arbejdsopgaver, sørge for at alt bliver registreret i lectio, skrive alle skriftlige arbejdsopgaver ind og vise hvor meget forberedelsesarbejde vi har. Den skriftlige dimension bliver stadig vigtigere at praktisere på både C- og B-niveau. Arbejdet med synopsis og storyboard skal skrives ind, det tager tid at rette og kommentere det, og

mediefag er jo også inde i billedet i mange af årets AT-eksamensprojekter, hvor der skal arbejdes ud fra en af fagets metoder. Det kan trænes via skriftlige øvelser i den daglige undervisning. Der er masser af ideer i det nyligt udviklede katalog, som ligger på emu'en.

Dette er selvfølgelig ikke en indblanding i arbejdsaftaler på den enkelte skole, men blot gode råd til at vi (også) i denne situation er bevidste om vores placering - og betydningen af at synliggøre, hvad vi laver.

Eksamen 2013

Jeg gennemgik allerede eksamen 2013 i CUT 100, men der er nok grund til at gentage og præcisere de centrale elementer og muligheder. Jeg får dagligt spørgsmål om regler og muligheder i forbindelse med den kommende eksamen.

Først vil jeg understrege, at der kun findes 2 læreplaner for eksamen i mediefag. Det er læreplanerne for B- og C-niveau fra august 2012. De gamle læreplaner eksisterer ikke længere, og der er ingen overgangsordninger. Elever der er startet i gymnasiet i 2011 eller 2010, som skal til eksamen i mediefag B til sommer går op efter eksamensordningen fra 2012.

Læreplanerne gælder alle de gymnasiale uddannelser, der har mediefag som profil eller tilvalgsfag, altså også hf-uddannelsen.

Det er den enkelte skole, der vælger, om man vil afvikle prøven i eksamensproduktionen som en individuel eller som en gruppeprøve. Jeg håber det sker som en samtale mellem eksamensplanlægger og skolens mediefaglærere.

For prøvehold i mediefag gælder, at enten udtrækkes hele holdet, eller også udtrækkes ingen. 'Alle eller ingen' reglen gælder. Det gælder dog ikke for blandede hold (hf+stx). Hf-kursister kan komme til prøve uden stx-eleverne. Hf-kursister skal op i alle fag, så det kan betyde, at det er klogt ikke at blande produktionsholdene. Men det må lærer og elever/kursister selv afgøre i det enkelte tilfælde.

Det er meget vigtigt at huske, at eleverne under alle omstændigheder skal evalueres og have en individuel karakter. Det vil sige, at efter en gruppe har været inde til samtalen om deres produktion, og alle har fremlagt et lille oplæg om et relevant aspekt ved produktionen, så skal de vurderes individuelt. Man må ikke bare give dem en samlet karakter. Hver enkelt elev skal diskuteres og har sit eget udgangspunkt, før han/hun kommer ind til den del af eksaminationen, der skal vise elevens evne til at analysere et film eller tv-citat. Det er i praksis ikke noget problem, og det er meget vigtigt, at eleverne gøres opmærksom på dette forhold, så de ikke efterfølgende står uforstående over for markante forskelle i karaktergivning. Man kan altså ikke gemme sig i gruppen, og man får heller ikke noget for bare at føre sig frem og afbryde de andre.

Det skal desuden understreges, at karakteren gives for den samlede præstation. Det vil sige, at produktionen og analysen af citatet vejes lige. I forbindelse med prøven i elevens eksamensproduktion skal det vurderes, om eleven er i stand til at forholde sig mediebevidst til egen produktion. Det vil sige, at samtalen om produktionen kan trække karakteren ca. en karakter op eller ned. (Bedømmelseskriterierne er nærmere beskrevet i vejledningerne)

for B og C, og de kan findes på emu'en). Og husk at produktionen får en rund karakter, fx ca. 7, og at denne runde vurdering ikke må meddeles eleven, før hele gruppens eksamination er slut. Eleverne kan fx få at vide at deres produktion lå omkring de syv, men normalt kan de selv regne det ud bare ud fra gruppesamtalen.

Et tilbagevendende spørgsmål er så, om en elev der har været med til at lave en produktion, der ligger på et pænt syvtal, kan ende med at få tolv. Svaret er ja. Hvis eleven præsterer så godt i den første del af prøven, gruppeeksamen, at lærer og censur vurderer, at hendes udgangspunkt før analysen af citatet er omkring de ti, ja så kan en suveræn citatanalyse bringe hendes karakter op på tolv.

Jeg håber rigtig mange skolen vil vælge gruppeeksamen. Det er en naturlig fortlængelse af arbejdet med produktionen i den daglige undervisning. Der kan sikkert være elever, der kan have svært ved at se fordelene ved gruppeeksamensformen, og det må man så snakke med holdet om. Jeg har sagt til mit C-hold, at de skal til gruppeeksamen til sommer, hvis de bliver udtrykket. Det nikkede de til uden yderligere diskussion. Der er ikke noget at betænke sig på.

Til gengæld skal vi gøre rigtig meget ud af at evaluere vores erfaringer med gruppeeksamen. For mange kolleger er det nyt, en del har prøvet det før, for længe siden, så der er mange gode grunde til at udveksle erfaringer både under eksamen og ikke mindst efter sommerferien.

SRP censuren

Sæsonen er forbi, opgaverne er rettet, telefonerne har glødet, og vi kan ånde lettet op. SRP-opgaverne er censureret, og der er ca. et halvt år til næste 3.g hold tager fat.

Er det gået godt? Ja, stort set. Jeg har selv censureret næsten 40 srp-opgaver, og der har været både top og bund, men samtalerne har været behagelige og afslappede, og vi er nået frem til karaktererne med lidt filen hist og her, men ikke mere end at jeg ville kunne se både fagkolleger og elever i øjnene.

“Der er meget hektiske perioder, og der er perioder, der bare er mere eller mindre normale.”

Der skal være helhed og fordybelse, det formelle skal være i orden, og så skal den mediefaglige del være tydelig. Og hvad vil det så sige? Det vil sige, at der skal indgå en eller to næranalyser af udvalgte scener, ikke for lange, men relevante for helheden og for filmens æstetik. Næranalyserne skal være integreret i selve opgaven. De skal ikke være vedhæftet som bilag og slet ikke være blotte registreringer af hvilke filmiske virkemidler, der er anvendt. Analyse vil sige, at det skal fremgå, hvorfor lige præcis de virkemidler er brugt lige præcis der og til hvad. Det er jo det samme som elever og kursister skal kunne, når de til den mundtlige eksamen skal analysere et citat. Det er selve kernen i vores fag, at de skal kunne lave næranalyser med brug af relevante begreber, og de skal kunne perspektivere til helheden ud fra en sådan næranalyse.

Derfor er det også vigtigt, at kravet om næranalyse skrives ind i opgaveformuleringen, som eleven jo skal forholde sig til, og som eleven kan stilles til ansvar for. Der er en del opgaveformuleringer, der ikke indeholder denne præcisering. Det synes jeg er forkert. Opgaveformuleringer kan i øvrigt have forskellige udformninger, som hver især er udmærkede, men jeg synes kravet om næranalyse af enkeltscener skal skrives ind.

Og så synes jeg sådan i al almindelighed at man skal forholde sig åbent og positiv, når man som censor ringer en lærer op – og omvendt. Det handler jo for pokker om at finde det gode i opgaverne og ikke om at slagte så mange elever som muligt. Ikke på bekostning af krav og faglighed, men I ved godt hvad jeg mener.

Jeg har ikke mere i denne omgang. Jeg ved godt, at noget af dette er gentagelser, men så er det sagt igen, og så er det altid en rigtig god ide at snakke sammen om både eksamen, SRP og ideer ude på skolerne.

CUT
